

Examenul de bacalaureat național 2015

Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

Varianta 8

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd értelmezze körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben a megadott szempontok alapján!

Radnóti Miklós: *Mint a bika*

Úgy éltem életem mostanig, mint fiatal bika,
aki esett tehenek közt unja magát a déli
melegben és erejét hirdetni körberohangat
s játéka mellé nyálából ereszt habos lobogót.
És rázza fejét s fordul, szarván a sűrű,
repedő levegővel és dobantása nyomán
gyötrött fű s föld fröccsen a rémült legelőn szét.

S úgy élek mostan is, mint a bika, de mint
bika, aki megtorpan a tücskös rét közepén
és fölszagol a levegőbe. Érzi, hogy hegyi erdőkön
az őzbak megáll; fülel és elpattan a szélel,
mely farkascorda szagát hozza sziszegve, –
fölszagol s nem menekül, mint menekülnek
az őzek; elgondolja, ha megjön az óra, küzd
és elesik s csontjait széthordja a tájon a horda –
és lassan, szomorun bög a kövér levegőben.

Így küzdök én is és így esem el majd,
s okulásul késő koroknak, csontjaim örzi a táj.

a. a cím értelmezése	5 pont
b. a vers szerkezeti sajátosságai	5 pont
c. a második versszak hasonlatában bemutatott viselkedésformák	5 pont
d. a versben megfogalmazott hitvallás	5 pont

A költemény értelmezésének megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat.

10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban a szempontok sorrendjének a betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Általánosan elterjedt tehát az ifjúság nyelvkészlete. Rétegeződés aszerint van, hogy ki mennyit vesz fel aktív szókincsébe, ki mennyit használ, alkalmaz belőle. Ez fiatalonként változó, és

sok tényezőtől függ (lelki alkat, ízlés, műveltség, humorérzék, neveltetési körülmények, társaság stb.), s boncolgatása inkább pszichológiai, pedagógiai, kevésbé nyelvészeti feladat.

Újabban érdekes jelenség figyelhető meg. Kezd kialakulni az ifjúságon belül egy „elit-gárda”, akikre éppen a fiatalok többségére jellemző terjesztési láz, „szövegek” kikürtölése nem jellemző. Ők a „nagyemenők”, az „igazi fejek”, a „hatalmas fazonok”, akiktől nem lehet anyagot gyűjteni, akiktől úgy kell ellesni beszédmodjukat, kifejezéseiket. A felnőttek, a nem közéjük tartozók elismerését nem igénylik, nem engedik, hogy egzotikumként gyűjtsük „szövegeiket”, mereven elzárkóznak minden közlés elől. Még saját megszokott társaságuktól sem várnak s nem is fogadnak el harsány tetszésnyilvánítást – ezzel is jelezve, hogy ez nem valami különös, extra dolog, hanem az ő természetes humoruk, ez magától jön, megerőltetés, komolyabb fejtörés nélkül. Egyszeri sima elismerő nyugtázás saját társaságukban, vagy csupán a „szöveg” kimondása elég számukra. Szinte kötelező a fapofa az elmondáshoz. Ez a közömbösség, csendes tudomásulvétel azonban még inkább kötelezi a társaság minden tagját, hogy alkosson szellemes mondásokat, és feltűnés, szinte arcizomrándulás nélkül lehetőleg minél többet „süssön el” belőlük. Ez az említett tény, hogy nem „ugrálnak körül”, nem tapsolnak meg minden új kifejezést, nem ismételgetik, szintén hozzájárul ahhoz, hogy sok nagyon szellemes nyelvi forma feledésbe merül. S minél több eredeti mondás hangzik el egy-egy alkalommal, annál kisebb az esély arra, hogy az emlékezet rögzítse. (...)

Általában azt állapíthatjuk meg, hogy az ifjúsági nyelv anyaga gyorsan terjed, az újonnan alkotott kifejezések közül a megjegyezhető és más beszédhelyzetre is vonatkoztatható formák villámgyorsan szétfutnak az ifjúság minden rétegében, s földrajzi szempontból is gyors az elterjedésük.

Amilyen gyorsan terjed, olyan gyorsan változik is az ifjúság nyelve.

(Rónaky Edit: *Hogyan beszél ma az ifjúság?*)

a. Milyen tényezőktől függ az ifjúsági nyelv használatának mértéke?	5 pont
b. Melyek az „elit-gárda” jellemzői?	5 pont
c. Nevezze meg a következő szavak, kifejezések szinonimáit: <i>nagymenő, szöveg, fapofa, elsütni, körülugrálni!</i>	5 pont
d. Érveljen 10-15 mondatban a következő kijelentés igazságtartalma mellett/ellen:
Amilyen gyorsan terjed, olyan gyorsan változik is az ifjúság nyelve.	10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: **Műnemek keveredése a balladában** (pl. Arany János: *Ágnes asszony*, Szondi két apródja, V. László – vagy más olvasott ballada)!

Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve a következő szempontokat:

a. epikus elemek a balladában (pl. történet, szereplők)	5 pont
b. drámai elemek a balladában (pl. jelenetezés, tragikum)	5 pont
c. líraiság a balladában (pl. metaforikusság, érzelemkifejezés)	5 pont
d. a hősök sorsának példázatossága (pl. helytállás, hősiesség)	5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. **10 pont**

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.